

ಶ್ರೀ ಚೈತನ್ಯದೇವ

* ಭಕ್ತಿ ಹಠ್ವಾಂಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದು ಭಾವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮಹಾಭಾವ, ಬಳಿಕ ಪ್ರೇಮ, ಕೊನೆಗೆ ವಸ್ತುಲಾಭ (ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ). ಗೌರಾಂಗನಿಗೆ ಮಹಾಭಾವ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ಎರಡೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರೇಮ ಉದಯ ವಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಈ ಜಗತ್ತು ಮರತೇಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಿಯವಾದ ಸ್ವಂತ ದೇಹವೂ ಮರೆತುಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಗೌರಾಂಗನಿಗೆ ಈ ಪ್ರೇಮ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಅದು ಯಮುನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೇ ಧುಮುಕಿಬಿಟ್ಟ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವರಿಗೆ ಮಹಾ ಭಾವವೇ ಆಗಲಿ, ಪ್ರೇಮವೇ ಆಗಲಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಭಾವದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದು ವರಿಯಬಲ್ಲರು, ಗೌರಾಂಗದೇವನಿಗೆ ಮೂರೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂತರ್ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಆತ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅರ್ಧ ಬಾಹ್ಯದಶೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತನ ಮಾಡಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಹ್ಯದಶೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

* ಅವನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ - ಭಗವಲ್ಲಿಲೆ, ದೇವಲೀಲೆ, ನರಲೀಲೆ, ಜಗಲ್ಲಿಲೆ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚೈತನ್ಯದೇವನನ್ನು ನೋಡು. ಕೇವಲ ಅವತಾರಪುರುಷರ ಮೂಲ ಕವೇ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ಏನು ಎಂಬುದರ ರುಚಿ ನೋಡಬಹುದು. ಪ್ರೇಮಾಭಕ್ತಿಯೇ ಹಾಲು. ಹಾಲು ಹಸುವಿನ ಕೆಚ್ಚಲಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವತಾರಪುರುಷ ಹಸುವಿನ ಕೆಚ್ಚಲು.

* ಯಾರು ಪಾಪವನ್ನು ಹರಣಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಆತನೇ ಹರಿ. ಹರಿ ತ್ರಿತಾಪವನ್ನು ಹರಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಚೈತನ್ಯದೇವ ಹರಿ ನಾಮವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನೋಡು, ಚೈತನ್ಯದೇವ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವತಾರಪುರುಷ ಬೇರೆ. ಆತ ಹರಿನಾಮವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

* ಒಮ್ಮೆ ಚೈತನ್ಯದೇವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು, ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೃದಂಗವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಮೃದಂಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ನೆನಪು ಬಂದು ಭಾವಾವಿಷ್ಟನಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

* ಏನು, ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಕಸಕಡ್ಡಿಯೆ? ಚೈತನ್ಯದೇವ ಎಷ್ಟೊಂದು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ. ಶಚಿ (ಚೈತನ್ಯ ದೇವನ ತಾಯಿ) ಹೇಳಿದಳಂತೆ: 'ನಾನು ಕೇಶವ ಭಾರತಿಯನ್ನು (ಚೈತನ್ಯನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟ

ಯತಿ) ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಚೈತನ್ಯದೇವ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಇತ್ತ. ಹೇಳಿದ: 'ತಾಯೆ, ನೀನು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಲು ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆಯೋ, ಈ ಶರೀರ ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿರದು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನೀನು ಅನು ಮತಿ ಕೊಡುವುದೇ ಆದರೆ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ನಾನು ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದು, ಆಗಾಗ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ!' ಎಂದು. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಶಚಿದೇವಿ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಳಂತೆ.

* ಪ್ರೇಮೋನ್ಮಾದ ಭಕ್ತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಕ್ತ ನಗುತ್ತಾನೆ, ಅಳುತ್ತಾನೆ, ನರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಈ ವಿಧದ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಆತನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಸ್ವಯಂ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು. ಚೈತನ್ಯದೇವನಿಗೆ ಈ ವಿಧದ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು.

* ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು: ಯಾರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಅಂಶ ಇದೆಯೋ ಅವರದು ಜ್ಞಾನಿಯ ಸ್ವಭಾವ; ಯಾರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಂಶ ಇದೆಯೋ ಅವರದು ಭಕ್ತನ ಸ್ವಭಾವ.

ಮಾಸ್ಕರ್: "ಚೈತನ್ಯದೇವನದು? ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆತನದು 'ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಎರಡೂ' ಅಂತ."

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು: "ಅವನದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಾಚಾರ. ಆತ ಭಗವಂತನ ಅವತಾರ. ಅವನಿಗೂ ಜೀವಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅವನದು ಎಂಥ ವೈರಾಗ್ಯ! ಸಾರ್ವಭೌಮ ಆತನ ನಾಲಗೆ ಮೇಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಚಿಮುಕಿಸಿದ ನಂತರ, ಆತ 'ಪೂ' ಎಂದು ಊದಿದೊಡನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಾರಿಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು; ಒಂದು ತುಣುಕೂ ಆತನ ನಾಲಗೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ; ಸರ್ವದಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಆತ ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಕಾಮಜಯಿ! ಅಂಥವನನ್ನು ಜೀವದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸೋದು!

* ಮಹಾಪುರುಷರು ಜೀವರ ದುಃಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಅವರಿಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, 'ವಿದ್ಯೆಯ ಅಹಂ' ಅನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅನ್ನದಾನಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನದಾನ, ಭಕ್ತಿದಾನ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಚಂಡಾಲಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚೈತನ್ಯದೇವ ಭಕ್ತಿದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ ದಿಂದ

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

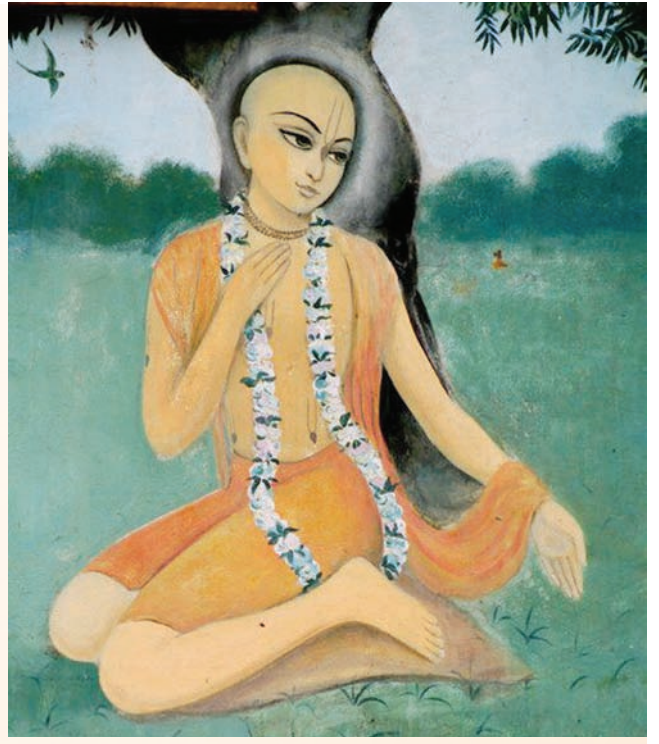
ಚೈತನ್ಯಲೀಲೆ

‘ವಿನಾಭ’

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಧೆಯ ಅವತಾರವೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಶ್ರೀಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ‘ವಿನಾಭ’ (ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್, ‘ಕೌಂಡಿನ್ಯ’) ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಗ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿರುವ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರು.

ಮಹಾತ್ಮರು, ಸಾಧು ಸಂತರು, ದೇವಾಂಶಸಂಭೂತರು, ಅವ ತಾರ ಪುರುಷರು, ಸರ್ವಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಜೀವನಾ ವಧಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ, ನುಡಿಯದಿರುವ ನುಡಿಗಳು, ಅವರು ನಡೆವ ನಡತೆ, ತಮ್ಮ ಸಹಚರರನ್ನು, ಅಪರಿಚಿತರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ನೀತಿ, ವಿಧಿ, ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ದೃಷ್ಟಿ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ತರ್ಕಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಲು ಕಷ್ಟ. ಕಷ್ಟವೇ ಏಕೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವೂ ಹೌದು. ಬುದ್ಧನಿರಲಿ, ಕ್ರಿಸ್ತನಿರಲಿ, ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಇರಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಇರಲಿ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ನುಡಿಗಳಿಗೂ - ಮೌನದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ - ಹತ್ತಾರು ಅರ್ಥ ಗಳು: ವ್ಯಕ್ತ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಸೂಚ್ಯ, ಗಹನ, ಗುಹ್ಯ ಹೀಗೆ. ಒಂದೇ ಎಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಬೋಧಿಸುವ, ಪ್ರೀತಿ ಆಕ್ರೋಶ, ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ, ತಿದ್ದುವ, ಶಿಕ್ಷಿಸುವ, ಸಮಜಾಯಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿ ಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತಾರ್ಕಿಕ, ಅನುಚಿತ, ಅಸಮಂ ಜಸ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳಿಂದ ಲೇಪಿತವಾದಂತೆ ಕಾಣುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಮಾತೇನಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಪರೀತಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥೈಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೋ ಅವರಂತಹ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅನುಭಾವಿಗಳು ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ನಮಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿ, ಅಂತಹ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಅನುಭಾವವನ್ನು ನಮ್ಮ ದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜನ್ಮವೂ ಸಾಕಾಗದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಜೀವನಗಾಥೆಯೂ ವಿಪುಲ ವಾಗಿ ಅಂತಹ ವಿಪರೀತ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿಗಳ ಎಂತಹ ಆಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪ ರಾಧಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬಲ್ಲರೋ, ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ದಂಡಿಸಬಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ. ಒಮ್ಮೆ ತನು, ಮನ, ವಿಷಯಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಪಾರಮ್ಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾದರೆ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ

ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಅಸಹ್ಯವಾದುದನ್ನು ಯಾವ ಮುಜುಗರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಒಮ್ಮೆ ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಕಠೋರ ವಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಬಲ್ಲರಾದರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಕಾಡಿ, ಹಸುಳೆಯಂತೆ ಬೇಡಿ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡಾರು. ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವಲಯದೊಳಗೆ ಬಂದಅಪಾತ್ರರನ್ನು ಅವಜ್ಞೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಬಲ್ಲರಾದರೆ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಯಾವ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅಸಹಾಯಕರಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಹ ಚರರನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿಯಾರು. ಅದಕ್ಕೇಂದೇ ಅಂತಹ ಮಹಾ ಮಹಿಮರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ‘ಲೀಲೆ’ಯೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚೈತನ್ಯರ ನಿಚ್ಚಳ ನಿಷ್ಕಾಪಟ್ಯ, ಅವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದುರ್ಜನರ ಮೇಲೂ ಗಂಭೀರ ಸಕಾ ರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಜಗಾಯ್ ಮತ್ತು ಮಾಧಾಯ್ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ದುರುಳರ ಸಂಗತಿ ಇದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಶ್ರೀಚೈತನ್ಯರು ಆಗ ನವದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ದುಷ್ಟತ್ವಗಳಿಗೂ, ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೂ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ಕುಡಿತದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವರು ‘ಬೋಡೋದಾದಾ’ ಎಂದು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿತ್ಯಾನಂದರ ಮೇಲೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಕೈ ಮಾಡಿದರು. ಮದ್ಯದ ಕುಡಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಂಡ ನಿತ್ಯಾನಂದರ ಹಣೆಗೆ ಘಾಸಿಯಾಗಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯ ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಹೀನಾಯ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಚೈತನ್ಯ ನಿತ್ಯಾನಂದರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಪ್ರಚೋದಿತವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸಿದ ಆ ಘಾತುಕರೀರ್ವರಲ್ಲೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರಿದರು. ಫಲವಾಗಿ ಆ ದುಷ್ಟರಿಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಅದ್ಭುತ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ,

ಕಾಲಾನುಕ್ರಮೇಣ ಅವರು ವಿನಯ ಮತ್ತು ನಮ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದರು.

* * *

ಒಂದು ದಿನ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಮುಖಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಗೋವಿಂದ ಘೋಷ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ತ್ಯಾಗಿ ಸೇವಕ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ, ಒಂದು ಆಳಲೇ ಕಾಯಿ ಯನ್ನು ತಂದನು. ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದರ್ಧವನ್ನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಮರುದಿನ ಭಿಕ್ಷಾಗ್ರಹಣವಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಮುಖಶುದ್ಧಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಆ ಸೇವಕನು ಮುನ್ನಾ ದಿನ ಉಳಿಸಿದ ಆಳಲೇಕಾಯಿ ತುಂಡನ್ನು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಇದರಿಂದ ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅವರು, “ಗೋವಿಂದ, ಇಂದು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಳಲೇಕಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಗೋವಿಂದನು, “ನಿನ್ನೆಯ ಆಳಲೇ ಕಾಯಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ” ಎಂದು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿದ. ಸರ್ವತ್ಯಾಗಿಯಾದ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕರೆದು, “ನೋಡು, ತ್ಯಾಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಭರನಾಗದೆ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಂಚಯ ಮಾಡುವ ಭಾವ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ತ್ಯಾಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಚಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊ, ನೀನು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡು” ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಗೋವಿಂದನು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಾ ಅವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಿದ್ದು ಅಳತೊಡಗಿದರೂ, ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ನೇಹ, ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಭರವಸೆ ತುಂಬುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದರು.

* * *

ಆದರ್ಶ ಸನ್ಯಾಸಿ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಹೇಗೆ ಸ್ವಯಂ ಕಾಮಿನಿ, ಕಾಂಚನಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ತ್ಯಾಗಿ ಭಕ್ತರೂ ಆ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿದ್ದರು.

ಹರಿದಾಸ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗಿ ಬಂಗಾಳಿ ಯುವಕ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪುರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಸತ್ಸಂಗ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ ಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಚೈತನ್ಯರ ಭಕ್ತ ಮರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಚಿಕ್ಕ ಹರಿದಾಸನೆಂದೇ ಪರಿಚಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನೂ ಆದರಣೀಯನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಭಕ್ತ ಭಾಗವತಾಚಾರ್ಯರು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಸಂಗಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಪುರೀಧಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೆಲಕಾಲ ವಾಸಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಬೇಯಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಿಕ್ಷೆ

ಯನ್ನು ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಅಕ್ಕಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕದಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಡಲು ಚಿಕ್ಕಹರಿದಾಸರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವನು ಪುರಿಯ, ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಪರಮ ಭಕ್ತ ಶಿಖಿ ಮಾಹಿತಿ ಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ತಂಗಿ ಮಾಧವೀದಾಸಿಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಗಂಧವುಳ್ಳ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಂದನು. ಭಾಗವತಾಚಾರ್ಯರು ಅದೇ ಸುಗಂಧಪೂರಿತ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಭೋಜನವನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಿ, ಚೈತನ್ಯದೇವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ತನ್ನ ಕೈಯಾರೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸಿದರು. ಬಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿದ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ, ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಚಿಕ್ಕ ಹರಿದಾಸನು ಮಾಧವೀದಾಸಿಯ ಬಳಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿ ತಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರಾದರೂ, ಭಿಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕುಟಿಗೆ ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ಸೇವಕ ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ, “ಇಂದಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಹರಿದಾಸನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರಲು ಬಿಡಬೇಡ” ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು.

ತ್ಯಾಗಿ-ವಿರಾಗಿ ಹರಿದಾಸನು ಮಾಧವೀದಾಸಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು, ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡುವುದು ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಘೋರ ಅಪರಾಧವೆನಿಸಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲೆಂದು ಹರಿದಾಸನಿಗೆ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಕಠೋರವಾದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದರು.

ಗೋವಿಂದರಿಂದ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಈ ಕಠಿಣ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರಿದಾಸನ ಪ್ರಾಣವೇ ಹಾರಿ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಬಹಳ ವಿನಂತಿಸಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹತಾಶನೂ ದುಃಖಿತನೂ ಆದ ಹರಿದಾಸನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಳಗಿನಿಂದ ಅಗುಳಿ ಹಾಕಿ, ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡನು. ಇದನ್ನರಿತ ಕೆಲವು ಭಕ್ತರು ಚೈತನ್ಯರನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಇಡೀ ಘಟನೆ ಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಭಕ್ತರು, “ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆ ಈಗಲೇ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಆತ ಎಂದಿಗೂ ಇಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಲಾರ. ಅವನನ್ನು ಈ ಒಂದುಬಾರಿ ಕ್ಷಮಿಸಿ” ಎಂದು ಗೋಗರದರೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹರಿದಾಸ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಅನಶನದ ನಂತರ ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಮಾನಂದ ಪುರಿಯವರು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಮನಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಯೋಗ್ಯ ಗೌರವ, ಸತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೂ, “ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಪುರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ”

ಎಂದು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ಹರಿದಾಸನ ಬಗೆಗಿನ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಸುತರಾಂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ನೊಂದ ಹರಿದಾಸ ತಾನೇ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ, ಕೇಳದೆ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ-ಪಶ್ಚಿಮದೆಡೆಗೆ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವನು ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಮಂತ್ರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಬಂದಾಗ ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ವಾದರೂ, “ನಾರಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ” ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ಅವನಿಗೆ ಈಗಲೂ ಕ್ಷಮಿಸುವ ಕೃಪೆ ಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹರಿದಾಸನ ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಿತೆಂದರೆ ಇತರ ಭಕ್ತರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೂ ನಾರಿಯರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುವ ಆಸೆಯನ್ನಾ ಗಲೀ ಸಾಹಸವನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

* * *

ಒಮ್ಮೆ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಆದೇಶದಂತೆ ಪ್ರಜಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ಸನಾತನರಿಗೆ ಪುರಿಗೆ ಪಯಣಿಸಿ ಮಹಾಪ್ರಭುವನ್ನು ನೋಡುವ ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆ ಉದಿಸಿತು. ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುರ್ಗಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲುಣಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗದೆ, ಪುರಿಯನ್ನು ತಲಪುವಾಗ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ತೀವ್ರ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಯಿತು. ನೀರು-ಗಾಳಿಗಳ ದೋಷದಿಂದ ಅವರ ರಕ್ತ ಕಲುಷಿತವಾಗಿ ಅವರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆಸಾಧ್ಯ ತುರಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅವರ ಕೃಶ ಶರೀರವು ವ್ರಣ ಮತ್ತು ಕೀವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ಅಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಶರೀರವನ್ನು ಚೈತನ್ಯ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಜಿದ ಅವರು ಅದಾಗಲೇ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವ ರಥಯಾತ್ರೆಯಂದು ಜಗನ್ನಾಥನ ರಥದ ಚಕ್ರದ ಕೆಳಗೆ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಅದಾಗಲೇ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಂದಿರದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಚೈತನ್ಯ ದೇವರ ದರ್ಶನ ಅವರಿಗಾಯಿತು. ಭಾವಾವಿಹಲ್ವರಾದ ಸನಾತನರು ಅವರನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ದಂಡವತ್ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದರು. ಸನಾತನರನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಹಾ ಪ್ರಭುಗಳು ಪ್ರಪುಲಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮೆರಡು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಸೆಟೆದು ಸನಾತನರ ಆಲಿಂಗನಗೈಯಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಸನಾತನರು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತ, “ಪ್ರಭು, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಿಸಬೇಡಿ. ಒಂದೆಡೆ ನಾನು ನೀಚ ಮತ್ತು ಅಧಮ ಜಾತಿಯವನು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ನನ್ನ ಶರೀರ ದಲ್ಲಿ ಕೀವು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ” ಎಂದು ಚೀತ್ಕರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಇದಾವುದನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸನಾತನರನ್ನು ಎದೆಗಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಸನಾತನರಿಗೆ ಕಡುದುಃಖ

ವಾದರೆ, ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಮುಖ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಮಿನುಗಿತು.

ಹೀಗೆಯೇ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ರಥಯಾತ್ರೆಯಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸನಾತನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಗಂಭೀರವಾಣಿಯಿಂದ, “ಸನಾತನ, ದೇಹತ್ಯಾಗದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ನಾದರೂ ಆಗುವುದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಬಾರಿ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ದೇಹತ್ಯಾಗ ತಮೋಧರ್ಮ. ಅಂತಹ ಕುಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರವಣ-ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸು” ಎಂದಾಗ ಸನಾತನರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಇಂತಹ ಉಪ ದೇಶದಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿತರಾದ ಸನಾತನರು ದೇಹತ್ಯಾಗದ ಸಂಕಲ್ಪ ವನ್ನು ತೊರೆದು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತುರಿಕೆ ಕೀವುಗಳಿದ್ದರೂ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅವರನ್ನು ನೊಡುತ್ತಲೇ ಪ್ರೇಮಾಲಿಂಗನಗೈಯು ತ್ತಿದ್ದರು. “ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ರಕ್ತ, ಕೀವು ನಿನಗೆ ತುಚ್ಛವೆನಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ನನಗದು ಚಂದನಕ್ಕೆ ಸಮಾನ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಚೈತನ್ಯದೇವರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ-ಆಶೀರ್ವಾದ, ಭಕ್ತರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಪುರಿಯ ನೀರು-ಗಾಳಿಗಳ ಗುಣವಿಶೇಷದಿಂದ ಸನಾತನರ ಶರೀರ ಕ್ರಮೇಣ ನಿರೋಗಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಆದರೂ ಅವರು ಮಂದಿ ರದ ಪೂಜಾರಿ ಮತ್ತು ಸೇವಕರ ಅಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೇಹ ಅಥವಾ ನೆರಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅಪಚಾರವಾದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಓಡಾಡಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

* * *

ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿ ರಘುನಾಥರು ಒಬ್ಬರು. ಕಠೋರ ವಿರಾಗಿಗಳಾದ ಅವರು ಜಗನ್ನಾಥ ಮಂದಿರದ ಸಿಂಹದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಾನವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ದೇಹ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಲೋಕ ಸಂಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯ ಅನ್ನಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಜಗನ್ನಾಥನ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಮಾರಾಟವಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಭಾಗ ಉಳಿಯು ತ್ತದೆಯೋ, ಅದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಸಾದದ ಹೊರಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಹಸುಗಳು ಆ ಕೊಳೆತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಸಾದ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹಸುಗಳೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಾದದ ತುಣುಕುಗಳು ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ರಘುನಾಥರು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಾರ ದಂತೆ ಆ ಕೊಳೆತ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ತನ್ನ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ತಂದು, ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತೊಳೆದಾಗ ಅದರ ಕೊಳೆತ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಅದರ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅಂತಹ ಘಟನೆಯನ್ನು